

ת"פ (באר שבע) 41135-08-22 - מדינת ישראל - תביעות נגב נ' פלוני - בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 41135-08-22 - מדינת ישראל - תביעות נגב נ' פלוני - בעצמושלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 41135-08-22
מדינת ישראל - תביעות נגב

נגד

פלוני - בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד רינת יהב

בית משפט השלום בבאר-שבע

[19.06.2024]

כבוד השופט יריב בן דוד

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בשני כתבי אישום מתוקנים כדלהלן:

א. כתב אישום מתוקן ת"פ 41135-08-22

הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת סתם בן זוג והתפרעות במקום ציבורי, לפי סעיפים 382(ב) ו-216(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), בהתאמה.

בהתאם לעובדות כתב האישום, התגלע בשעות הבוקר של יום 16.8.22 ויכוח בין הנאשם לבין בת זוגו (להלן:

"המתלוננת"), במהלכו קילל הנאשם את המתלוננת ויצא מהבית. בהמשך היום, תקף הנאשם את המתלוננת בכך

שהכה פעמיים באמצעות ידיו בחזה המתלוננת.

בשעות הבוקר של יום המחרת, הגיע הנאשם אל בית בתו בXXXX, ניסה לפתוח את שער הכניסה, דפק עליו בחוזקה

וצעק דברי גנאי, לרבות שיגיע למקום עבודת הבת ויביישה שם.

(להלן: "אירוע התקיפה")

ב. כתב אישום מתוקן ת"פ 39425-12-22

הנאשם הורשע בעבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום, התגלע ביום 1.7.22 ויכוח בין הנאשם לבין המתלוננת על רקע סירובה של המתלוננת

כי ירכוש אלכוהול. הנאשם קילל את המתלוננת ואיים עליה בכך שהצית מסיכה כירורגית, אמר: "אני אשרוף את כל

הבית" וכיבה את המסכה. בעקבות התנהלותו זאת נסעה המתלוננת ללון אצל בתם בXXXXונשאה אצלה במשך

השבת. בהמשך ובעת מעצרו, איים הנאשם על המתלוננת בפני שוטר בכך שאמר לו כי "היא תשלם על זה".

(להלן: "אירוע האיומים")

תסקירי שירות המבחן

2. ביום 4.7.23 התקבל תסקיר שירות המבחן במסגרתו המליץ שירות המבחן על ענישה שיקומית של ענישה צופת פני עתיד וצו מבחן, לצורך המשך שילוב הנאשם בהליך טיפולי.

בהתאם לאמור בתסקיר הראשון, הנאשם בן 66, נשוי, אב לארבעה בגירים, סב לשישה נכדים, ומתגורר עם המתלוננת ואחד מילדיו בXXXX.

הנאשם שירת בצה"ל כלוחם ובתום השירות הצבאי התגייס לשירות בתי הסוהר, שם עבד כעשרים שנים ופרש לפנסיה מוקדמת. בהמשך עבד כנהג משאית.

הנאשם מוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה פעולות איבה בעקבות פציעתו מירי בבטנו במסגרת אירוע טרור אשר אירע בגוש קטיף בשנת 2003, ומאז מתמודד עם פגיעה נפשית פוסט טראומטית.

בשנת 2018 הופנה הנאשם על ידי המוסד לביטוח לאומי לטיפול במכון "משאבים" על רקע מצב נפשי ירוד, מחשבות אובדניות וצריכת אלכוהול.

כשנתיים עובר לעריכת התסקיר פוטר הנאשם מעבודתו כנהג משאית עקב קשיי תפקוד לאחר תאונת עבודה.

נמסר כי שהיית הנאשם בביתו ללא תעסוקה, אירוע שבץ מוחי בו לקתה אשתו, וההחמרה במצב הביטחוני (מבצע שומר חומות בחודש מאי 2021), גרמו להחמרה נוספת ברמות המתח והחרדה הפוסט טראומטית שחש, והביאו

לצריכת אלכוהול בכמויות גדולות בכדי להתמודד עם הקושי אותו חווה.

החל מחודש נובמבר 2021, ועד חודש מרץ 2023 לקח הנאשם חלק בטיפול פסיכולוגי פרטני שבועי (בהשתתפות המתלוננת לסירוגין), החל ליטול טיפול תרופתי אנטי דכאוני, נמנע מצריכת אלכוהול, והיה מצוי במעקב פסיכיאטרי.

נמסר כי הגורם המטפל התרשם מאדם חיובי, שקט, ביישן, מנומס ובעל מסור לאשתו. כן נמסר שהנאשם משתף פעולה באופן מלא בטיפול, מגלה מודעות מלאה להשלכות מעשיו, וכי אירועי כתב האישום הינם חריג להתנהגותו.

במסגרת הליך המעצר בתיק זה הופנה הנאשם לטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות בעיר מגוריו. נמסר כי הטיפול הסתיים בהצלחה.

אשר לנסיבות ביצוע העבירות, מסר הנאשם כי ברקע המעשים צריכת אלכוהול בלתי מבוקרת, והיותו בגילופין. לדבריו, אינו זוכר היטב את פרטי האירועים.

הנאשם הביע חרטה ובושה על התנהלותו ומסר כי על רקע הפסקת שתיית האלכוהול ושיפור במצבו הרגשי, שבו יחסיו עם המתלוננת להיות יחסים טובים חיוביים ומכבדים.

בשיחת שירות המבחן עם המתלוננת, מסרה האחרונה כי בתקופה שקדמה לאירוע האלימות החל הנאשם לצרוך אלכוהול באופן מוגבר בשעות הערב ונקט כלפיה באלימות מילולית שכללה קללות. המתלוננת שללה אלימות פיזית מעבר למתואר בכתב האישום.

המתלוננת הוסיפה כי כיום, נוכח שיפור משמעותי במצבו הנפשי של הנאשם והפסקת צריכת אלכוהול, התפייס

הנאשם עימה ועם ילדיו, שללה ביטויי אלימות כנגדה ומסרה כי איננה חוששת שיפגע בה שוב. המתלוננת תיארה את הנאשם כבעל אבא וסבא טוב, תיארה רגשות אהבה וקשר חיובי ביניהם. עוד נמסר על ידה כי בשנתיים האחרונות

הנאשם מסייע לה בחיי היום יום לאחר שלקתה באירוע מוחי.

שירות המבחן התרשם מחד מגורמי סיכון בדמות מאפייני אישיותו של הנאשם, מצבו הנפשי המורכב ודפוסי התמכרותו. ומאידך, התרשם שירות המבחן מגורמי סיכוי לשיקום הבאים: היות הנאשם בעל מערכת ערכים נורמטיבית, תפקודו החיובי במסגרות חיי השונות, מודעותו לדפוסי התנהגותו והצורך הטיפולי; מוטיבציה ונחישות להימנע מאירועים פליליים בעתיד; דינמיקה זוגית טובה ועמדתה של המתלוננת; השפעת ההליך הפלילי על הנאשם כגורם מרתיע ומציב גבולות.

שירות המבחן התרשם מלקיחת אחריות, בחינה מעמיקה של הרקע לביצוע העבירות, חרטה כנה והבעת אמפטיה מצד הנאשם כלפי מתלוננת, ומרצונו של הנאשם להמשיך ולבחון דפוסי התנהגות במסגרת שירות המבחן. הומלץ עלו שילוב הנאשם בטיפול פרטני אשר יתמקד בדפוסים אלימים במערכת הזוגית, ובשמירה על ניקיון מאלכוהול.

3. ביום 30.4.24 הוגש מטעם שירות המבחן תסקיר משלים במסגרתו חזר על המלצתו השיקומית. במסגרת התסקיר המשלים, עדכן שירות המבחן כי הנאשם החל לעבוד בחודש אוקטובר 2023 כ-XXXX במפעל XXXX.

במסגרת שיח נוסף עם המתלוננת, נמסר על ידה כי הנאשם עבר שינוי מהותי לאחר שחדל מצריכת אלכוהול, חל שיפור במצבו הנפשי והוא מקדיש זמן רב לה ולמשפחתם. טיעונים לעונש

4. במסגרת טיעוניה לעונש ביום 1.5.24, הגישה ב"כ הנאשם מסמך מטעם מכון "משאבים" (נ/1) ומכתב פנייה לבית-המשפט מטעם בתו של הנאשם (נ/2).

בדיון שהתקיים ביום 7.1.24, העידה המתלוננת במסגרת ראיות ההגנה לעונש.

בעדותה, מסרה המתלוננת כי הנאשם - "סבא נפלא ואבא נפלא וחבל על הזמן", וכי למעט יין הקידוש, הנאשם חדל לחלוטין מצריכת אלכוהול.

5. ב"כ המאשימה טענה כי הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם הינם ביטחונה האישי של המתלוננת וזכותה לחיים בכבוד. נטען לפגיעה במידה משמעותית בערכים אלה.

ב"כ המאשימה עתרה לקביעת שני מתחמי ענישה: מתחם אחד אשר נע בין 8 חודשי עבודות שירות ל-20 חודשי מאסר בפועל לאירוע התקיפה, ומתחם הנע בין 4 חודשי עבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר לאירוע האיומים. בטיעוניה הסכימה המאשימה כי ניתן במקרה זה לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום ונוכח נסיבותיו הבריאותיות של הנאשם, אך לא כהמלצת שירות המבחן, ועתרה להטיל על הנאשם מספר חודשי מאסר אשר ניתן לרצותם בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה וקנס.

6. ב"כ הנאשם הפנתה לחוות הדעת הפסיכולוגית מטעם "מכון משאבים" (נ/1), במסגרתה הובאו נסיבות חיייו של הנאשם ומהלך הטיפול בו אשר כלל טיפול תרופתי, פסיכולוגי, זוגי והשתתפות בפעילויות טיפוליות אשר מטרתן הפסקת צריכת אלכוהול.

נטען כי הנאשם עבר הליך טיפולי משמעותי ביותר, אשר היטיב עמו ועם משפחתו.

ב"כ הנאשם הפנתה למכתב מטעם בתו של הנאשם ממנו עולה כי נוכח ההליך הטיפולי היסודי בו נטל הנאשם חלק, חל שיפור של ממש בהתנהלותו, כי כיום היא ואמה ביחסים "מצוינים" עמו, והוא מתפקד כאב מסור וסב "נהדר" לנכדיו.

- ב"כ הנאשם עתרה כי ביהמ"ש ישקול סיום ההליך ללא הרשעה, ולחלופין לאמץ את המלצת שירות המבחן.
7. הצדדים לא הגישו פסיקה תומכת בעתירותיהם.
8. בדבריו האחרונים, מסר הנאשם הדברים הבאים:
"אני מתנצל ומצטער על מה שהיה. אני היום בדרך אחרת אני התחלתי לעבוד במפעל "XXX" אני עובד כXXX, מפעל ענק של נייר טואלט. התחלתי לפני 8 חודשים וכל המנהלים שם אוהבים אותי. אני ברוך השם בדרך הנכונה". מתחם העונש ההולם
9. מתחם העונש יקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין). עיקרון ההלימה הינו העיקרון המנחה בענישה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב לחוק העונשין).
10. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם הם ריבונות אדם על גופו, זכותו לכבוד, לשלווה ולביטחון אישי, וכן הגנה על שלומו ושלמות גופו. כמו כן, פגע הנאשם בערך השמירה על הסדר הציבורי.
11. ב"כ המאשימה עתרה לקביעתם של שני מתחמי ענישה, לכל כתב אישום בנפרד. לכאורה יש טעם בכך בשים לב לחלוף של זמן מה בין המקרה הראשון למקרה השני. עם זאת, מדובר בפרק זמן קצר יחסית, בשני המקרים מדובר באותה המתלוננת וברקע דומה לביצוע העבירות הכרוך בשימוש הנאשם לרעה באלכוהול. משכך, סבורני כי לעניין קביעת מתחם העונש יש לראות בכל העבירות המיוחסות לנאשם בשני האירועים כאירוע בעל מקשה אחת במסגרתו יקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו. [ר' סעיף 40ג(א) לחוק העונשין והמבחן הצורני עובדתי שנקבע בע"פ 4910/13 אהמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל]
12. עבירת האלימות הפיזית ועבירת האיומים בהן הורשע הנאשם שייכות לתת סוג ייחודי - עבירות אלימות במשפחה. נגע האלימות במשפחה פוגע בשלום הציבור ובערכים יסודיים של החברה בישראל, ונקבע לא אחת כי על בית המשפט להוקיע מעשים אלו בדרך של ענישה משמעותית. ר' ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל (11.10.2007):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה, נגישותם של קרבנות העבירה למערכת המשטרית או למערכות הסיוע האחרות היא ענין מרכזי וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה, והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפוצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה."

רע"פ 6577/09 ניר צמח נ' מדינת ישראל:

"עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה. נכון הוא אומנם כי אין בכך כדי "להוציא" את נסיבותיו האישיים של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העבריין עצמו והן של עבריינים בכוח."

רע"פ 340/21 אברהם מסרי נ' מדינת ישראל

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, המבוצעות בהסתר מאחורי מפתן הדלת; הפגיעה הקשה שהן מסבות לתחושת הביטחון של בני המשפחה - וקורבנות המעשים בפרט; והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף" וכן רע"פ 7513/12 בלאל מרעי נ' מדינת ישראל (22.10.12):

"לא די ברטוריקה מרתיעה המוקיעה את עבירות האלימות במשפחה, ויש לגבות את האמירות החשובות שבפסקי הדין בענישה הולמת"

13. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, הרי שמטבע הדברים קיים מנעד רחב למדי. מעיון בפסיקה הקיימת במקרים דומים בחלקם וחמורים פחות עולה התמונה הבאה:

א. רע"פ 5080/20 בן דוד נ' מדינת ישראל (נבו 27.07.2020)

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של תקיפת בת זוג ואיומים. הנאשם אחז בידה של בת זוגו ואיים בפגיעה בה. מתחם העונש שנקבע נע בין מאסר קצר לבין שנת מאסר. הנאשם נדון ל-4 חודשי עבודות שירות. הערעור ובקשת הרשות לערעור נדחו.

ב. רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירת תקיפת בת זוג (סתם), בכך שדחף את בת זוגו לעבר מיטה, משך בשיערה, וכופפה לכיוון הרצפה תוך שאחז בצווארה. המתחם שנקבע נע בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצותו בעבודות שירות, לבין 14 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח.

ג. ע"פ (מחוזי ב"ש) 41319-03-22 ג'ריביע נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 1.6.2022)

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בתקיפת בת זוג (סתם), בכך שעיקם את ידה של בת זוגו מאחורי גבה, סטר על פניה, ובהמשך בעט בה. המתחם שנקבע: בין 6 ל-15 חודשי מאסר. נוכח היעדר עבר פלילי, נגזרו על הנאשם 8 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח. הערעור לבית-המשפט המחוזי נמחק לבקשת הנאשם.

ד. עפ"ג (מחוזי חי') 26397-07-21 מדינת ישראל נ' עלא עואד

הנאשם הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת תקיפת בת זוג (סתם), איומים ושתי עבירות הפרת צו הגנה, בכך שלאחר שהוצא נגדו צו להטרדה מאיימת בידי בת זוגו, הוא איים לפגוע בה, ובהמשך הגיע לביתה תפס בכתפיה, דחפה לעבר קיר ובעט ברגליה. בית-משפט השלום קבע מתחם שנע בין מאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל וגזר דינו למאסר מותנה. במסגרת ערעור המדינה אזכר בית המשפט את ההלכות הנוגעות לעבירות אלימות במשפחה, החמיר בעונשו, וקבע:

"במקרה זה העונש ההולם את נסיבות העבירות (2 עבירות של הפרת צו, עבירת תקיפת בת זוג ועבירת איומים) הוא עונש של מאסר בפועל ממש מאחורי סורג ובריח, אך רק משום כי ככלל אל לבית המשפט להיות יותר קטגור מהקטגור, ולהחמיר בעונש מעבר לעמדת התביעה (ראו ע"פ 4195/21 פלוני נגד מדינת ישראל (27.7.2021)) והמערערת סבורה כי מתחם העונש ההולם נע החל מ-6 חודשי מאסר לביצוע בעבודות שירות, אציע לחבריי לגזור על המשיב עונש של 5 חודשי מאסר בפועל אותם יבצע במסגרת עבודות שירות. משך התקופה נקבע בשל הכלל כי ערכאת הערעור לא ממצה את הדין במקרים של קבלת ערעור מטעם המדינה לעניין העונש."

ה. ע"פ (מחוזי נצ') 41225-06-16 זאהר מפרע נ' מדינת ישראל

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של תקיפת בת זוג (סתם), איומים והיזק לרכוש. כמו כן, צירף שני תיקים והורשע בביצוע שתי עבירות הפרת הוראה חוקית. בהתאם לעובדות, הנאשם עיקם את ידה של בת זוגו, איים עליה ושבר דלת חדר, שאליו נמלטה. בית-המשפט השלום קבע מתחם שנע בין מאסר קצר שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר. נוכח שיקולי שיקום, נגזר על הנאשם מאסר מותנה. ערעור הנאשם לבית-המשפט המחוזי בענין אי הרשעה נדחה.

ו. ת"פ (שלום ראשל"צ) 33499-12-19 מדינת ישראל נ' אוחיון

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות תקיפת בת זוג (סתם) ואיומים, בכך שירק בפני זוגתו, נטל מצית וקירב לעברה, תפס בשערה והורידה ארצה. בהמשך, הטיח אותה בקיר ואיים על חייה. המתחם שנקבע נע בין 8 חודשי עבודות שירות ל-18 חודשי מאסר. בשל קיומו של עבר פלילי מכביד והליך טיפולי אשר נגדע, נדון ל-11 חודשי מאסר. ז. ת"פ (שלום נת') 28041-02-22 מדינת ישראל נ' בן נעים

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת תקיפת בת זוג (סתם) בכך שחבט בה באמצעות כרית ולאחר שהשליכה עליו מטהר אויר, חנקה והוציאה מהחדר. המתחם שנקבע נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר. בשל עבר פלילי רלוונטי נדון הנאשם ל-14 חודשי מאסר.

ח. ת"פ (שלום ב"ש) 63826-06-20 מדינת ישראל נ' פלוני

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של תקיפת בת זוג ובשתי עבירות איומים, בכך שבמהלך נסיעה, הכה לעיניו ילדיו באמצעות ידו בלחייה של בת זוגו, ואיים עליה. המתחם שנקבע נע בין מאסר קצר שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בשל היעדר עבר פלילי ולרבות היותו אדם מבוגר (61), נדון הנאשם לחודשיים של עבודות שירות.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

14. בבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין) נשקלו הבאים:

הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה: מעשי הנאשם במסגרת אירוע התקיפה לא הסבו למתלוננת נזק פיסי. מדובר בתקיפה ברף נמוך יחסית, אם כי אין להקל ראש בדבר ויש לשער כי המעשה נטע בהלה וחרדה רבה אצל המתלוננת. הדברים נכונים ביתר שאת ביחס לאירוע האיומים במסגרתו הצית הנאשם מסיכה כירורגית בביתם, פעולה אשר הביאה את המתלוננת לעזוב את ביתם למשך השבת.

הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה: פוטנציאל נזק אינהרנטי קיים בכל עבירת תקיפה, אשר עלולה להסתבך נוכח נפילת המותקף, היותו בעל "גולגולת דקה" ועוד אפשרויות דומות אשר לא ניתן תמיד לצפותן מראש. הערכה זאת מקבלת משנה תוקף שעה שהתוקף, במקרה זה הנאשם, שרוי בגילופין כך ששליטתו העצמית מוגבלת, המותקפת הנה אישה מבוגרת, ובמצב דברים בו נעשה שימוש בחומר דליק במסגרת אירוע האיומים.

הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה ויכולתו להבין את אשר הוא עושה: הן על פי עובדות כתב האישום, הן מנתוני תסקירי שירות המבחן, הן מדברי המתלוננת בבית-המשפט, הן על פי דברי הבת (נ/2) והן על פי חוות הדעת (נ/1), ברקע מעשיו של הנאשם צריכת אלכוהול בלתי מבוקרת. הפסיכולוג יעקב שטיינר, עורכו של נ/1, אשר ליווה את הנאשם שנים רבות מאז פציעתו בשנת 2003, ציין כי ביצוע העבירות "חריג ביותר ואינו מאפיין את אישיותו הבסיסית והתנהגותו היום יומית" של הנאשם, וכי הוא מבין כיום שהדרך להתמודד עם התסמינים הפוסט-טראומטיים היא באמצעות מעטפת התמיכה אשר נבנתה בשיתוף עמו.

15. בהתאם לאמור לעיל, סבורני כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות הינה ברמה בינונית, ומצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

שיקולי הענישה בתוך מתחם העונש

16. בגזירת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש, נשקלו הנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק העונשין):

גיל ועבר פלילי: הנאשם בן 67 נעדר עבר פלילי.

נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו: הנאשם נטל אחריות על מעשיו. נטילת אחריות זו באה לידי ביטוי הן במסגרת הודאתו במיוחס לו בבית המשפט, והן במסגרת תסקירי שירות המבחן בהמשך. מאמצי הנאשם לחזור למוטב: הנאשם עבר כשרת דרך טיפולית ארוכה ומוצלחת, התפייס עם המתלוננת ועם ילדיו, ודומה כי עבר שינוי מהותי לטובה. כמו כן, הנאשם חזר לשוק העבודה, חרף היותו גמלאי שב"ס בן 67, וזאת נוכח הבנה כי מסגרת העבודה "שומרת" עליו, ממלאת את עולמו ונותנת לו משמעות.

סטייה ממתחם העונש

17. על פי סעיף 40 ג(ב) לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם אשר נקבע בשל שיקולי שיקום על פי הוראות סעיף 40ד לחוק.

- סעיף 40ד(א) לחוק מורה כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם הענישה ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקום ככל שמצא כי הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם.
- פסיקת בית המשפט העליון אשר לחריגה ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום מלמדת על חריגה במשורה, וזאת רק כאשר ניכרים בפועל שיקום או סיכויי שיקום מובהקים (ר' ע"פ 671/22, אחמד אבו תנהא נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (20.10.2022)) (ההדגשות גם בהחלטת בית המשפט העליון הנ"ל - יב"ד).
18. כפי שתואר לעיל בהרחבה, הנאשם עבר כבר דרך שיקומית מוצלחת ומשמעותית במהלך השנים האחרונות. המאשימה עצמה מסכימה כי ראוי במקרה זה לסטות ממתחמי הענישה להם עתרה בשל הליכי שיקום ניכרים. המחלוקת הקיימת בין הצדדים הינה ביחס למידת הסטייה ממתחם הענישה.
- המאשימה עתרה כי הנאשם ירצה מספר חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, בעוד ההגנה עתרה לאימוץ המלצת שירות המבחן בדבר ענישה צופת פני עתיד וצו פיקוח.
19. סבורני כי במקרה זה יש לחרוג ממתחם העונש בשל שיקולי שיקום במידה המוצעת על ידי שירות המבחן. החלטתי זאת אשר למידת הסטייה ממתחם הענישה (המקובלת עקרונית גם על המאשימה, כאמור) כרוכה בעיקר באי קטיעת הרצף התעסקותי של הנאשם אשר קשור בקשר הדוק עם שיקומו, בהמלצת שירות המבחן בענין, ובכך שאין מדובר בסטייה משמעותית נוכח מתחם הענישה שנקבע לעיל.
20. ודוק, במקרה זה אין בחריגה ממתחם העונש בבחינת סוף פסוק. על הנאשם יוטל, בין השאר, צו מבחן במהלכו ימשך ההליך הטיפולי למשך תקופה לא קצרה. ככל והנאשם ימעד ויחזור חלילה על מעשיו יוחזר הגלגל לאחור, וניתן יהיה להשית עליו ענישה ראויה בתוך המתחם העונשי שנקבע.
21. בשים לב להליך השיקום האיש והמשפחתי, לחזרת הנאשם והמתלוננת לקיים בית משותף ואוהב, לסיוע הנאשם למתלוננת בעקבות מצבה הרפואי ולעמדת המתלוננת ובתם, לא מצאתי במקרה זה להשית על הנאשם עיצומים כספיים.
- עתירת ההגנה לאי הרשעת הנאשם
22. נקבע בפסיקה (ר' ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל) כי הימנעות מהרשעה אפשרית כאשר ההרשעה עתידה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, וכאשר סוג העבירה בנסיבותיה מאפשר ויתור על הרשעה. בענייננו, לא הונחה ולו ראשית ראייה הנוגעת לתנאי הפגיעה החמורה בשיקום הנאשם (המצטבר לתנאי 'סוג העבירה בנסיבותיה'). למסקנה דומה הגיע גם שירות המבחן במסגרת התסקירים, ומשכך גם לא המליץ על סיום ההליך באי הרשעה חרף ההמלצות השיקומיות החשובות.
- במצב דברים זה, לא מצאתי כל צורך לנתח את שאר התנאים ביחס לאי הרשעה, לרבות סוג העבירות בהן הורשע הנאשם (עבירות אלמ"ב) אשר על פי ההלכה הפסוקה אינה עולה בקנה אחד עם הימנעות מהרשעה. סוף דבר
23. נוכח האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:
- א. צו מבחן למשך 12 חודשים.
- ב. 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עברת אלימות לרבות איומים.
- ג. התחייבות כספית ע"ס 3000 שח להימנע מכל עבירת אלימות כולל איומים למשך 3 שנים מהיום.
- המזכירות תעביר הפרוטוקול לשירות המבחן ותסגור את התיק.
- שירות המבחן ידווח לבית המשפט בתום תקופת המבחן.
- זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.
- ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"ד, 19 יוני 2024, בנוכחות הצדדים.